

Sygn. akt I CSK 202/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M. B.

przeciwko G. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 października 2015 r., sygn. akt VI ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3600 (trzy
tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód M. B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 października 2015 r. zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 maja 2014 r. Powód wystąpił o zasądzenie od pozwanego G. SA w W. kwoty 87 836,93 zł z odsetkami od 13 czerwca 2009 r. stanowiącej koszt naprawy jego pojazdu uszkodzonego w wypadku spowodowanym przez W. C. ubezpieczonego w pozwanym Towarzystwie w zakresie ubezpieczenia OC, a także kwoty 11 336,29 zł z odsetkami od 16 sierpnia 2011 r. tytułem zwrotu kosztu sporządzenia wyceny i kosztów niemieckiego adwokata. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 48 063,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2011 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Zasądzona kwota obejmowała koszt naprawy uszkodzeń pozostających w związku przyczynowym z wypadkiem, objętym ubezpieczeniową odpowiedzialnością pozwanego oraz koszt opinii sporządzonej przez prywatnego rzeczoznawcę na zlecenie powoda. Sąd Okręgowy nie uwzględnił natomiast kosztów pomocy prawnej pełnomocnika powoda w postępowaniu przedsądowym, ponieważ uznał, że nie mieszczą się one w odszkodowaniu należnym poszkodowanemu, a powód nie udowodnił, iż korzystanie z pomocy pełnomocnika było w okolicznościach niniejszej sprawy obiektywnie uzasadnione i konieczne. Sąd odwoławczy rozpoznający sprawę na skutek apelacji powoda podzielił ustalenia faktyczne i na ich podstawie uznał, że uszkodzenie prawej lampy tylnej pozostawało w związku przyczynowym z wypadkiem i powiększył zasądzone odszkodowanie o kwotę 1 057,82 zł z odsetkami ustawowymi od 1 września 2011 r. W zakresie żądania zwrotu powodowi kosztów pomocy prawnej Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu pierwszej instancji o braku prawidłowego związku przyczynowego pomiędzy wypadkiem a poniesieniem tych wydatków przez powoda. W skardze kasacyjnej skierowanej przeciwko części orzeczenia oddalającej powództwo ponad kwotę 1.057, 82 zł powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 361 § 1 k.c. oraz naruszenie przepisów postępowania - art. 232 zd. 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...)

oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda pozwany wniosł o odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie w całości, a ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to znaczy występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego zawierającego się w pytaniu czy istnieje możliwość dochodzenia zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu przedsądowym oraz w jakich granicach Sąd ma obowiązek przeprowadzać dowody z urzędu, a konkretnie czy obowiązek taki ciąży również na Sądzie Apelacyjnym.

Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący ma obowiązek ująć je w formie zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, a więc przedstawić wyraźne wątpliwości co do określonego przepisu lub zespołu przepisów bądź instytucji prawnej. Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się

w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlegają jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki i prawa pozytywnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Skarżący powinien także wykazać, że zagadnienie to jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Zagadnienie, które przywołał powód w swojej skardze kasacyjnej nie spełnia tych wymagań. Kwestia zasad, na jakich możliwe jest domaganie się w ramach ubezpieczenia zwrotu kosztów poniesionych na pomoc prawną na etapie postępowania tzw. likwidacyjnego wyjaśniona została w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r. (III CZP 75/11, OSNC 2012/7-8/81) przez odwołanie się do kryterium kosztów uzasadnionych i koniecznych, z wyjaśnieniem, że ocena każdorazowo musi uwzględniać kazuistyczne okoliczności konkretnej sprawy. Jeśli określony problem prawny został już wyjaśniony, nie zachodzi przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Odnosząc się do drugiego zagadnienia należy zwrócić uwagę, że podstawą kontradiktoryjnego procesu cywilnego jest zasada równouprawnienia jego stron. Poszukiwanie za stronę przez sąd z urzędu okoliczności przemawiających za jej stanowiskiem w istocie stanowi wyręczenie jej w obowiązkach procesowych, przez co Sąd naraża się na zarzut nierównego traktowania stron procesu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 286/09, LEX nr 920585). Jedynie kiedy strona wykazuje znaczną nieporadność, lub zachodzi podejrzenie obejścia prawa przez strony ewentualnie podejrzenie procesu fikcyjnego, bądź też nieprzeprowadzenie dowodu z urzędu uniemożliwi realizację podstawowych zadań wymiaru sprawiedliwości Sąd może, a niekiedy nawet powinien podjąć aktywność dowodową. Zasada ta odnosi się do sądów obu instancji. Również więc drugie z zagadnień zgłoszonych przez powoda nie może być uznane za uzasadniające przyjęcie sprawy do rozpoznania.

Skoro wymienione przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby

zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. - Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

jw